

VOLKSBELANG

Jaargang 131 - nummer 1 - januari 2010 - maandblad

Tijd voor duidelijkheid

BUITENLAND

Het examen van de Europese commissie

/8

BOEKEN

Wordt Ivo Victoria de nieuwe Claus

/9

OPINIE

Een staatshervorming blijft nodig

/12

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van het Liberaal Vlaams Verbond in de Spiegelzaal van het Gemeenschapscentrum 'De Markten' in Brussel heeft Open Vld-voorzitter Alexander De Croo erop gewezen dat het voor de Vlaamse liberalen tijd is om resultaten uit de federale regering te halen. "Duidelijkheid is voor ons nu de kernboodschap", zo zei de nieuwe voorzitter tijdens één van zijn eerste nieuwjaarstoespraken in 2010.

Over het communautaire zei De Croo dat Open Vld voor een nieuw en sterk Vlaanderen kiest. In 2010 wil Open Vld opnieuw marktleider worden voor vernieuwing en verandering, besloot de voorzitter.

Lees blz. 3 tot 5.

De ontmaskering

Kiezers worden na verkiezingen nogal eens bedrogen. Neem nu het CD&V-N-VA-kartel dat in juni 2007 bij de federale verkiezingen de hemel op aarde beloofde als het om de staatshervorming ging. De kiezer trapte met beide voeten vooruit in deze onverkwikkelijke koeienvlaai. Het zit er vandaag bovenarms op tussen Bart De Wever en Yves Leterme. De eerste zegt van de tweede dat hij zich (figuurlijk) heeft laten uitkleeden om premier te worden. De tweede zegt van de eerste dat hij niet in staat is om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Het kartel bestaat niet meer. Leterme heeft de staatshervorming naar de Griekse kalender geschoven en De Wever is in de aanloop van de volgende federale verkiezingen in 2011 meer gebaat bij afbraakpolitiek en 'geen' staatshervorming om dan te kunnen campagne voeren 'voor' een staatshervorming.

Het resultaat van deze nefaste 'beloftepolitiek' weegt al enkele jaren op dit land. Hoewel iemand als voorzitter Marianne Thyssen haar best doet om van CD&V opnieuw een staatsverantwoordelijke partij te maken, komt de bocht van Leterme bijzonder ongeloofwaardig over. Hij maakte zich sterk nooit in een federale regering te stappen waar Vlaanderen geen meerderheid in had, of een regering die geen staatshervorming zou realiseren. Hij heeft zowat alles verbrand wat hij de voorbije jaren, vooral tijdens verkiezingscampagnes heeft beloofd. Eerst was er een staatshervorming nodig

omdat er een crisis was, nu is er geen staatshervorming meer nodig omdat er wel een crisis is, zo omschreef Bart De Wever het treffend in zijn kritiek op Leterme.

De federale regering wordt ook door schandalen geteisterd. De clowneske uitsluiers en de vermeende belangenvermenging van minister Daerden laten nogmaals pijnlijk het verschil in politieke moraliteit tussen Vlaanderen en Wallonië zien. Wie als werknemer op zijn werk zou verschijnen zoals Michel Daerden, zou meteen de deur worden gewezen. Maar hoe hard PS-voorzitter Elio Di Rupo ook roept dat de oude politieke cultuur verleden tijd is, hoe zwaarder zijn ministers uit de bocht gaan. Vlaanderen ondergaat dit schouwspel met lede ogen. We verdenken er Daerden van dat hij met de Vlaamse kritiek eens goed heeft geschokschouderd.

Intussen onderneemt Jean-Luc Dehaene achter de schermen pogingen om Brussel-Halle-Vilvoorde en de staatshervorming te ontwijpen. Veel horen we van die pogingen niet. Er is in de Wetsstraat wel een nieuw modewoord opgedoken. Premier Leterme lanceerde het 'samenwerkingsfederalisme' en dat belooft niet zoveel goeds. Dit land probeert al sinds 2007 om tot communautaire akkoorden, via samenwerking, te komen, maar slaagt daar niet in. Het is weinig waarschijnlijk dat er nog voor de verkiezingen van 2011 een deftig samenwerkingsakkoord tussen de Belgen zal komen.

De Vlaamse liberalen hebben eindelijk het geweer van schouder veranderd en gaan nu rechtop voor het snel oplossen van de communautaire problemen. Zij belasten immers maar al te lang het bestuur van dit land en zonder een oplossing gaat er niets meer vooruit. Bovendien werd het tijd dat een Vlaamse partij de hypocrisie van N-VA en een deel van de CD&V doorbreekt, de hypocrisie die erin bestaat om helemaal niets te doen aan de staatsvormende opbouw van dit land om zo electoraal te kunnen blijven profiteren van het communautair immobilisme. Het werd tijd dat de Vlaamse liberalen de ontmaskering hebben ingezet en eens een streep trokken onder deze politieke plichterij.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door
de vzw Liberaal Vlaams Verbond,
Stichting Vanderpoorten

Verantwoordelijke uitgever:

Bert Cornelis,
Kard. Mercierlaan 63, 3001 Leuven

Hoofredactie:

Bert Cornelis Bert@Reflex.tc.be

Vormgeving:

Ildé Cogen ilde.cogen@openvld.be

Secretariaat:

Luc Pareyn - Liberaal Archief
Kramersplein 23 - 9000 Gent
tel. 09/221.75.05 - fax:

09/221.12.15

www.liberaalarchief.be

luc.pareyn@liberaalarchief.be

Open Vld-voorzitter Alexander De Croo: "Onze boodschap moet duidelijk zijn"

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van het Liberaal Vlaams Verbond in de Spiegelzaal van het Gemeenschapscentrum 'De Markten' in Brussel heeft Open Vld-voorzitter Alexander De Croo erop gewezen dat het voor de Vlaamse liberalen tijd is om resultaten uit de federale regering te halen. "Duidelijkheid is voor ons nu de kernboodschap", zo zei de nieuwe voorzitter tijdens één van zijn eerste nieuwjaarstoespraken in 2010.

Die duidelijkheid werd de voorbije weken al in de praktijk omgezet op thema's zoals Brussel-Halle-Vilvoorde,

de begeleiding van werklozen en de justitievormingen, wist de liberale voorzitter. Het meeste applaus oogste

hij evenwel toen hij aankondigde dat de partij niet naar een ander partijhoofdkwartier verhuist, maar in de bekende en vertrouwde Melsensstraat blijft. "We investeren liever in mensen, dan in bakstenen", zei De Croo.

"Drie maanden na elkaar op de cover van Volksbelang, dat doet iets met het ego van een jongeman. Weinigen hebben mij dit voorgedaan", zo begon hij zijn toespraak voor een goedgevulde Spiegelzaal. De Croo: "Dit illustreert

NIEUWJAARSRECEPTIE LVV

dat het LVV als liberaal geweten van de partij de evoluties in de partij van zeer nabij volgt. Het LVV heeft een zeer dynamische rol gespeeld in de voorzittersverkiezingen, door als één van de eerste het debat te organiseren tussen de verschillende kandidaat-voorzitters. In zijn publicaties heeft het LVV de voorbije maanden heel duidelijk de temperatuur van de liberale partij opgemeten, de vinger op de wonde gelegd, de analyse gemaakt, zijn bezorgdheid geuit en met een kritische pen duidelijk de lijn aangegeven waar de partij naartoe moet”.

Volgens De Croo hebben de uitdagingen van vandaag en de volgende jaren liberale oplossingen nodig. Daartoe moet de liberale ideologie niet worden heruitgevonden. Maar moeten we met klare en duidelijke standpunten komen. “We hebben meer liberalisme nodig om de mensen meer kansen en meer vrijheid te geven”, zei junior De Croo. “We zullen het liberalisme opnieuw aantrekkelijk maken met een liberaal project dat zonder angst de uitdagingen aanpakt.” In juni 2010 volgt daarom een Toekomstcongres dat via acht werkgroepen

wordt voorbereid en waarvoor de voorzitter iedere liberaal uitnodigt om zijn ideeën te verdedigen. De Croo had het in het tweede deel van zijn toespraak over de politieke situatie in ons land. Open Vld moet opnieuw het voortouw nemen in de federale politiek en in de federale regering resultaten voorleggen. Dankzij de liberalen kwamen er geen bijkomende lasten en kon de begroting onder controle worden gehouden. “Maar we zullen waakzaam blijven en duidelijk onze standpunten meedelen en deze evalueren op hun resultaten”. Op Vlaams niveau liet de voorzitter verstaan dat “we het voorbije half jaar aan den lijve konden ondervinden wat een Vlaamse regering zonder liberalen betekent. Al wat op het vlak van de heroriëntering van de economie en de arbeidsmarkt moest gebeuren, gebeurde niet. Over het communautaire zei De Croo dat Open Vld voor een nieuw en sterk Vlaanderen kiest. In 2010 wil Open Vld opnieuw marktleider worden voor vernieuwing en verandering, besloot de voorzitter.

B.C.

LVV-voorzitter Clair Ysebaert: "Voorzitter zijn is bochtenwerk"

LVV-voorzitter Clair Ysebaert had voor nieuw partijvoorzitter Alexander De Croo enkele raadgevingen mee die hij uit zijn rijk partijarchief had opgediept.

"Alexander, u hebt het ondertussen al door: voorzitter zijn is iets anders dan voorzitter worden! Voorzitter zijn is hoe dan ook bochtenwerk. Toen de Vlaamse liberalen in 1985 aan de regeringsonderhandelingen zaten, trachtten we op het partijhoofdkwartier bij wijze van spelerei uit te puzzelen aan welke eigenschappen de eigen ministers het best zouden voldoen om hun partij en hun partijvoorzitter te dienen. Ik hielp toen een voorzittersbijbel mee uitschrijven die hierop neerkwam als unieke wens van de voorzitter:

- geef mij een vicepremier die sterk is, maar ook weer niet té sterk;
- geef mij ministers die niet eerst moeten telefoneren vooraleer zij een beslissing kunnen nemen;
- geef mij een minister van Binnenlandse Zaken die van zijn departement geen tiende provincie maakt;
- geef mij een minister van Sociale Zaken die niet aan de ziekenfondsen verknocht is maar toch de vakbond kan overtuigen;
- geef mij een minister van Financiën die niet alleen ja kan

- zeggen aan de bankiers;
 - geef mij een minister van Buitenlandse Zaken die zich ook gelegen laat aan binnenlandse problemen;
 - geef mij een minister van Begroting die miljarden vindt waar anderen ze niet zoeken;
 - geef mij een minister van Arbeid die zich vooral minister van Tewerkstelling voelt;
 - geef mij een Onderwijsminister die de lat niet bovenmatig gelijk legt;
 - geef mij een Verkeersminister die het spoorwegpersoneel kan ontdooien;
 - geef mij vrouwen die zich geen vier jaar verbazen hoe ze minister zijn kunnen worden;
 - geef mij een voorzitter van de Vlaamse regering die mijn vraag aanhoort alvorens ze te beantwoorden;
 - doe mij ministers kiezen met staalharde zenuwen maar zacht van inborst;
 - geef mij ministers die niet alleen bijzondere machten vragen maar ze ook gebruiken;
 - geef mij vooral ministers die karaktersterkte hebben en niet meteen door de knieën gaan... voor de editorialisten.
- U ziet de moeilijkheidsgraad van een voorzitterschap als het in de luxe komt nog eens portefeuilles te mogen uitdelen."

Het onvoorspelbare jaar

door **Oscar de Wandel**, algemeen secretaris

Het voorbije jaar 2009 heeft eens te meer bewezen hoe moeilijk het is te 'voorspellen'...vooral als het over de toekomst gaat. Het is in elk geval een stuk eenvoudiger om het verleden te reconstrueren vanuit het heden, al is het nooit helemaal uit te sluiten dat men ook daar de werkelijkheid waarneemt vanuit de eigen perceptie en ze dus -ipso facto- naar eigen inzichten inkleurt.

2008 eindigde in mineur en omdat wij als liberalen schatplichtig zijn aan Karl Popper's filosofisch adagium 'Optimism is a moral duty', gingen wij er toen ook van uit dat wij, in plaats van slechte dingen te voorspellen, er beter aan deden steun te geven aan die dingen die ons naar een betere toekomst kunnen leiden. Welnu, precies één jaar, één maand en één dag geleden, nam het Liberaal Vlaams Verbond afscheid van 2008, in de rotsvaste overtuiging dat 2009 niet slechter kon worden

Minister van Staat Annemie Neyts hield toen een bemoedigend pleidooi voor meer respect voor de werkelijkheid, omdat die werkelijkheid "alles is wat we hebben, en dat ze onze zorg en aandacht verdient." Zij voegde er meteen aan toe dat wij ons bij het uittekenen van beleid en politiek weliswaar moeten laten leiden door een handvol aan morele principes die, geput uit een lange liberale humanistische traditie, hun deugdelijkheid en waarde hebben bewezen, zonder evenwel halsstarrig vast te houden aan een onwrikbare ideologie, aangezien hierdoor onze perceptie van de realiteit alles elimineert wat niet strookt met het receptenboekje. "Misschien" besloot Annemie toen voorzichtig, "slagen we er dan in om van 2009 een goed jaar te maken."

Crisis

Maar 2009 werd niet echt beter: crisis alom! Niet het minst bij de liberale beweging in dit land, die na de verkiezingen van 7 juni 2009 tegen een gigantische electorale kater aanhikte. Een terugval van om en bij de 400.000 stemmen in zes jaar tijd is immers

geen peulschil. Afgezien van de puike resultaten voor Open Vld in Brussel en de ronduit grandioze persoonlijke score van Guy Verhofstadt als lijsttrekker bij de Europese verkiezingen, was het globale resultaat voor de partij bijzonder pijnlijk. De neerwaartse spiraal, die reeds in 2004 was ingezet, en in 2007 leidde tot een eerste verkiezingsnederlaag, onttaarde twee jaar later in een massaal afhaken van de kiezers omdat in hun ogen de bekwaamheid van Open Vld om de concrete problemen van de burger en de samenleving daadwerkelijk op te lossen, volslagen zoek was geraakt.

Open Vld bouwde haar laatste verkiezingscampagne uit rond het thema van de verandering, rond het doorbreken van het immobilisme. Dit recept was in het laatste decennium van de vorig

eeuw vrij goed in de smaak gevallen, zodat de spindokters van dienst het thans opnieuw meenden te kunnen aanprijzen. Wat evenwel vergeten werd, was dat inmiddels de conjunctuur drastisch was omgeslagen. In tijden van onzekerheid willen mensen geen avontuur... en dus opteerde de kiezer voor status quo. En overigens klonk het veranderingsverhaal ook wel een beetje hol: Open Vld maakte immers zelf deel uit van de regering, zowel op regionaal als op federaal niveau. Als er dan toch zoveel te veranderen was, waarom had men het dan niet gedaan?

Het kleine gelijk

Tot overmaat van ramp wekten een aantal liberale kopstukken de indruk meer waarde te hechten aan hun persoonlijke stokpaardjes dan aan het zo geprezen algemeen belang. Het ging niet langer over het algemeen belang van de burger, zelfs niet meer over het algemeen belang van de partij of van het liberalisme, het ging over het eigen verrekte -meestal kleine- gelijk. En dan zwijg ik nog over de plotse ommezwaai die zich op het einde van de campagne voordeed... met alle noodlottige

gevolgen van dien. Wie in gescheiden slagorde ten strijde trekt, wordt zonder pardon in de pan gehakt. De recente financiële crisis heeft de tegenstanders van het liberalisme de mogelijkheid geboden om de aloude verwarring tussen liberalisme en kapitalisme ten detrimente van de liberale gedachte te misbruiken. De aanvallen kwamen zowel van links als van rechts. De linkerkant riep triomfantelijk uit dat nu wel duidelijk was hoe asociaal de liberalen waren. Rechts speelde maar al te graag in op primitieve angstgevoelens en sloeg de weg in van conservatisme en populisme. Herhaalde malen is vanuit het Liberaal Vlaams Verbond in opiniestukken en platformteksten gewezen op de noodzaak om het tijt te keren. De bijdragen in Volksbelang winden er geen doekjes om. Dat het LVV met deze ideeën niet alleen stond, mocht reeds blijken uit de gemeenschappelijke Platformtekst van JongVld, LVSV en LVV naar aanleiding van het Open Vld-congres op 13, 14 en 15 februari, waarin werd aangedrongen op een nieuw ideologisch congres, een idee dat overigens op 12 december in de beginselverklaring van JongVld niet enkel werd aangehouden, maar ook uitgebouwd.

Herbronning

Onze vraag naar herbronning verstomde geenszins na 7 juni, wel integendeel. Niet voor niets richtte het LVV in het najaar niet minder dan twee van haar activiteiten op de toekomst van het liberalisme en de voorzittersverkiezingen bij

OpenVld. En wij bleven op de ideologische spijker hameren, evenwel, zonder de waarschuwing van Annemie Neyts in de wind te slaan: het is helemaal niet aan de orde om een nieuwe liberale ideologie te verzinnen. Het Liberaal Vlaams Verbond weet wel beter! Liberalisme heeft geen aversie van evolutie en verandering. Er is echter tot nu toe nooit een tijd geweest waarin liberale ideeën volledig werden gerealiseerd en waarin het liberalisme niet vooruitkeek naar verdere verbetering van de gewoontes. Het LVV heeft, sinds haar ontstaan in 1913, al meer dan eens de accenten verlegd, maar nooit haar beginselen verloochend. De tijden zijn veranderd, maar het adagium waarvoor nu bijna een eeuw geleden is geopteerd, is als een onwrikbare vuurtoren overeind gebleven. Het gelijktijdig vasthouden aan de sociaal-economische, politieke en culturele componenten van het liberalisme is en blijft haar merkteken. Individuele vrijheid, verantwoordelijkheid en vrijzinnig humanisme zijn haar grondvesten. Het is bijna profetisch dat, uitgerekend in 2009, de 89-jarige Karel Poma, oud-voorzitter van het LVV, een boek publiceerde waarin hij, vertrekkend vanuit de Verlichtingsfilosofie van de XVIIIe eeuw, een lans breekt voor dezelfde idealen. Politieke ideeën en ideologieën ontstaan dus niet in een vacuüm: zij zijn het gevolg van reflectie op maatschappelijke omstandigheden. Sinds haar ontstaan hebben verschillende denkers een doorslaggevende rol gespeeld in de ontwikkeling van het liberalisme. Op

hun inzichten wordt nog steeds teruggegrepen, soms nog eeuwen later. Dat is mogelijk, omdat het vooral om de - meestal abstracte - beginselen gaat die boven de politieke waan van de dag uitstijgen. De geschiedenis van politieke partijen en instellingen echter is er vaak een van teleurstelling en illusies, om de eenvoudige reden dat het niet mogelijk blijkt om die beginselen rigoureuus op een democratische samenleving toe te passen.

Misschien kan het geen kwaad om, in het licht van dit uitgangspunt, te herinneren aan wat Frans Grootjans op 28 mei 1988 in zijn slotrede op het ideologisch congres van het Liberaal Vlaams Verbond zei: Ik weet dat het modieus klinkt te beweren dat de ideologieën hebben afgedaan. Zij die dat verkondigen hebben hun ideologie vervangen door een pragmatische opstelling, die vooral wordt ingegeven door de hoop op het verzamelen van het grootst mogelijke aantal stemmen.

Dit pragmatisme laat niet alleen grote onzekerheid over het toekomstige gedrag van een politieke partij, maar ze dwingt de politici het tekort aan ideologie op te vullen door het teveel aan vedettecultus.

Als men die richting verder inslaat zal een klare en duidelijke politieke keuze steeds meer worden vertroebeld en zal de geloofwaardigheid van de politieke partijen meer en meer worden aangetaast, met als eindresultaat de teloorgang van het parlementair stelsel zoals wij dat nu nog kennen."

Steun

Met de verkiezing van Alexander De Croo als nieuwe voorzitter draaide Open Vld op 12 december 2009 een beduimelde pagina uit haar recente geschiedenis om. Hij stelde op de avond van zijn overwinning alvast een 'toekomstcongres' voorop. Het Liberaal Vlaams Verbond biedt hem, in deze "tempel van het liberalisme", een vrij podium en een open discussieforum. Hij kan rekenen op onze medewerkingen op onze steun... en alleszins op onze waakzaamheid!

DE BULGAARSE PARAPLU

De hoorzittingen van de nieuw aangewezen Europese kandidaat-commissarissen hebben iets wezenlijk pervers. Het Europees Parlement eigent zich beoordelingen toe, die misschien wel passen in de traditie van het Amerikaans Congres, maar door geen enkel Verdrag gedekt zijn. Het Parlement mag zich alleen uitspreken over de vaardigheid van de hele commissie, niet een inquisitieverhoor houden over elk lid afzonderlijk.

Er zijn maar drie echte vragen: is de kandidaat geschikt voor de voorgestelde post? Kent hij het onderwerp? En is hij bereid of in staat samen te werken met het Europees Parlement? Daarop moet je kandidaten beoordelen, op niets anders.

Bittere ondertoon

De hoorzittingen in Brussel en Straatsburg kregen helaas een bittere, haast kleinzielige ondertoon. Uitgelokt door een Bulgaarse paraplu, het geheime gifwapen uit de Koude Oorlog dat destijds tegenstanders van het regime omlagde (Markov, Kostov), maar zich nu pijnlijk tegen Sofia zelf keerde. Roemiana Jeleva, huidig minister van Buitenlandse Zaken, maakte een meelijwekkende beurt tijdens haar hoorzitting. Zij volgt eigenlijk Louis Michel en Karel De Gucht op (Rampenbestrijding, Humanitaire Hulp, internationale samenwerking). "Volslagen incompetent", zei Martin Schulz (PES) nijdig. "En dat premier Borisov ons afdreigt, versterkt me nog in mijn overtu-

ging. Dat karatemanneke en lijfwacht van de laatste communistisch dictator Zjivkov moet ons in Brussel geen les in democratie komen spellen". "No pasaran", voegde Katleen Van Brempt eraan toe, "Barroso moet zijn huiswerk overdoen".

Kater

Makkelijker gezegd dan gedaan. Want Barroso zat nog met een kater van 2004 toen hij de Italiaan Rocco Buttiglione moest vervangen, na diens homofobe uitspraken. De EVP heeft niet lang gewacht om terug te slaan. Nauwelijks was de beoordeling van Jeleva en de Litouwer Semeta (anti-fraudebeleid) uitgesteld naar Straatsburg, of fractieleider Joseph Daul ontwaarde hetzelfde euvel bij de Slovaakse ex-communist en ondervoorzitter van de commissie Sivkovic. "Beledigt en discrimineert de zigeuners". Om het compleet te maken moest ook een liberaal bloeden. Het werd niet de bleke Siim Kallas (vervoer) of Olli Rehn (economische en monetaire zaken), maar ... Neelie Kroes, tot voor kort de schrik van de grootbanken en internationale concerns.

Zelfzekere De Gucht

Wie dat niet aan zijn hart liet komen was Karel De Gucht. De Gucht gaf blijk van zelfverzekerdheid, kennis, en slagvaardigheid, zodat zelfs de jingoïstische UKIP-teenwoordiger William Legge publiekelijk toegaf: "Indrukwekkend". De doorslag gaf wellicht de stompzinnige vraag, die uiteraard te verwachten viel, over de *persona non-grata* verklaring door het Congolese staatshoofd Kabila. De Gucht antwoordde droogjes: "Ik ben geen recidivist. Ik ben coherent". En De Gucht had zich terdege voorbereid. "We hebben hem dan ook

700 bladzijden meegegeven", grijnsde kabinetschef Mark Vanheukelen, "Hij heeft ze goed ingestudeerd". De Gucht had geen spiekbrieftjes nodig. Lady Ashton (buitenlandse zaken) wel, zij bleef uitermate vaag, en schuwde elke confrontatie met het parlement. Terwijl De Gucht openlijk Peking de mantel uitveegde en opriep om de plaatselijke munt, de yuan – hij hield het nog altijd bij renminbi – te herwaarderen), schrok Ashton er voor terug om ook maar één zijstap te zetten, zelfs als ze verkeerdelijk dacht dat de EU troepen had in Afghanistan (dat is de NAVO, niet de EU. "Neenee, ik bedoelde de Europese soldaten in dat land", herstelde ze zich makjes).

Het was trouwens een algemeen verschijnsel bij de hoorzittingen dat de technocraten geen voet aan de grond kregen. Doorgewinterde politici daarentegen bespeelden de commissies op natuurlijke en ongedwongen wijze: Viviane Reding, Michel Barnier, Joaquin Almunia, Janez Potocnik, Andris Piebalgs, Karel De Gucht. Enige uitzondering was Olli Rehn. De Fin, die zich uitmuntend gedroeg als commissaris voor de uitbreiding, had het nu veel moeilijker om zijn economisch-monetaire visie te verhelderen. Hij bleef teveel op de vlakte. "Logisch", zei Annemie Neyts. "Het siert hem dat hij geen voorschot neemt op persoonlijke inzichten, want dan schoffeert hij vooraf het Parlement. En ten tweede heeft hij een droge, Scandinavische, zeer nuchtere stijl van voorstellen, heel anders dan pakweg de retorische Barnier". Eén ding is duidelijk: het EP blaft harder dan tevoren. "Het heeft bloed geroken", zei Jean-Luc Dehaene meesmuilend. Toch is Barroso gewaarschuwd. Hij kan beter met een achteruitkijkspiegel doorrijden.

Lukas De Vos

Te veel buzz voor Ivo Victoria?

Nederlandse uitgevers zijn al jaren op zoek naar een nieuwe literaire sensatie. Liefst iemand als Jan Cremer in de jaren zestig. Vorig jaar haalde de literaire agent Paul Sebes de Nederlandse kranten, weekbladen, literaire magazines en uiteraard het internet door met veel bravoure aan te kondigen dat de in Amsterdam wonende Vlaming Ivo Victoria (what's in a name?) die nieuwe opzienbarende debutant zou worden. Op basis van een nooit in druk verschenen novelle kreeg Sebes niet minder dan zeven verschillende uitgevers aan de lijn die het eerste boek van het nieuwe wereldwonder, de nieuwe Cremer, de nieuwe Claus, de nieuwe Boudewijn Büch, van de eenentwintigste eeuw zou worden.

Intussen ligt dat debuut, met de onmogelijke titel 'Hoe ik nimmer de Ronde van Frankrijk voor min-twaalfjarigen won (en dat het me spijt)' al drie maanden in de 'betere' boekenzaak. Goed voor tienduizend verkochte exemplaren. En klaar om uitgebracht te worden als e-boek voor (een groeiend?) aantal e-lezers. De Vlaamse kritiek struikelde voor de hype, Ivo Victoria (° 1971) werd ontmaskerd als de meer banaal klinkende Hans Van Rompaey, maar blijkbaar interessant genoeg om opgevoerd te worden in 'De laatste show' en het nieuwe VRT-TV letterkundig programma 'iets met boeken' om daar in de ogen te kijken van Jan Leyers.

Achteloos opscheppertje

Ik dacht eerst te maken te hebben met een van de vele boeken over de wielrennerij die dezer dagen op de markt worden gegooid – maar ook dat was een foute gok. 'Hoe ik...' is niet meer noch min een soort coming-of-age roman van de ik-persoon, die de innerlijke en uiterlijke ontwikkeling van een puber tot een zekere geestelijke gerijptheid beschrijft. In de ruimste zin kan men alle romans, die geen zuivere avonturenromans zijn, tot de Bildungsromans rekenen.

Meer dan twintig jaar na zijn laatste ontmoeting met een jeugdgabber keert het personage Ivo Victoria, nu een man van halverwege de dertig, een gewezen achteloos opscheppertje, terug naar zijn geboortedorp Edegem bij Antwerpen. Ivo wil zijn gewezen jeugdviendje iets

opbiechten, een leugentje om bestwil waarop hun vriendschap destijds gebaseerd was. Dat jeugdviendje moet wel een halve idioot geweest zijn om te geloven dat Ivo'tje bevriend is met Lucien Van Impe, de laatste Belgische Tourwinnaar en dat hij zelfs zowaar de Ronde van Frankrijk voor min-twaalfjarigen op naam heeft geschreven!

Waarom hij zich waagt aan bitterzoete bespiegelingen over vriendschap, verlies, afkomst, de loop des levens en de geringe invloed die we daarop hebben? Omdat hij heeft vastgesteld dat zijn leven tot dan toe een herhaling van (verkeerde) zetten is geweest. Dat het slaapdorp Edegem in het begin van de jaren tachtig centraal staat kan slechts de insider boeien.

De centrale figuur bereikt nauwelijks op eigen kracht een bepaald volmaaktheidsideaal. Daarvoor heeft het kinderpersoonage van Ivo Victoria een te minieme aanleg en heeft de inwerking van allerlei exogene factoren een te klein 'cultureel' kader. Het accent valt hierbij vooral op de persoonlijke ontmoetingen van de kleine Edegemse mensjes, de fietsenmaker, de dorpskapper, het eerste vriendinnetje dat hij nauwelijks durft aankijken.

Te weinig rebel

Uiteraard verandert de wereld en vormen de wereld en Ivo Victoria geen tegenstelling en is de wereld van de opgroeiende Ivo een school, waarin hij van dwaling tot waarheid, van onbewustheid tot bewust-

zijn komt.

Wat wij missen is de provocatie van de exit puber, enter tiener. Ivo Victoria is te weinig rasechte rebel. Het leven van de puber is niet woelig genoeg. Zijn ouders, de school, het gezag, zijn vriendjes krijgen het nooit zwaar te verduren. Zijn grote puberdrroom, rockidool worden, wordt niet echt gerealiseerd. Ivo's levenswijze is te gemakkelijk te vatten. Schokkende of ingrijpende dingen ervaart hij niet. Zijn eventuele eigendunk en arrogantie komen zelfs nauwelijks naar voren in zijn schrijfstijl. Hij streelt zelfs nauwelijks zijn eigen ego.

Toch is dit leuk om te lezen. Victoria is goed gebekt en dat laat hij duidelijk merken met zijn taalgebruik.

Een medewerker van een tweedehandse boekenketen vertelde onlangs dat qua literatuur het aanbod van Nederlandstalige debuten de vraag sterk overtreft. Debuten zouden zo goed als onverkoopbaar zijn. Omdat debuten worden uitgegeven in de hoop op meer. Het is te hopen dat Ivo Victoria weldra de sceptici onder ons gaat verrassen. Dimitri Verhulst heeft ook lang moeten wachten vooraleer 'De helaasheid der dingen' een succesboek werd.

John RIJPENS

Ivo Victoria, 'Hoe ik nimmer de Ronde van Frankrijk voor min-twaalfjarigen won (en dat het me spijt)'. Uitgeverij Anthos, Amsterdam, 2009; 194 pagina's; 19,50 euro.

INTERVIEW MET PATRICK DEWAEEL

“De nieuwe generatie moet alle kansen krijgen”

Patrick Dewael heeft samen met Guy Verhofstadt en Karel De Gucht een zware stempel gedrukt op het politieke reilen en zeilen van de voorbije 10 jaar. In 1999 werd hij de eerste liberale minister-president van de Vlaamse regering. In 2003 werd hij vicepremier en minister van Binnenlandse Zaken. En sinds 2009 is hij voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Voor Volksbelang een goede reden om terug te blikken op het voorbije politieke decennium en de toekomst van Open Vld.

Op 13 juni 1999 kwam u aan het hoofd van de Vlaamse regering. Hoe hebt u dat ervaren?

Patrick Dewael: “Na meer dan 40 jaar kregen we voor het eerst een regering zonder de CVP. Bijna alle ministers

waren veertigers en dat gaf een ongelofelijke dynamiek. Het voelde aan als een bevrijding. Plots werden allerlei zaken mogelijk die al jaren geblokkeerd waren. Dat zag je ook op federaal vlak met de goedkeuring van het homohuwelijk,

de wetgeving rond abortus en een frisse wind op het vlak van het buitenlands beleid.”

Het liberalisme had toen ook de tijdsgeest mee.

“Dat klopt. Vooral de eerste twee jaren bestond er overal een groot optimisme. Er waren nog nooit zoveel liberale democratieën in de wereld, de economie draaide op volle toeren en de beurzen haalden het ene hoogtepunt na het andere. De omslag is er gekomen op 11 september 2001 met de terreuraanslagen in de Verenigde Staten en later ook in Madrid en Londen. Maar er waren

nog andere factoren die zorgden voor een ommekeer: de globalisering, de opmars van China, de toenemende migratie, de multiculturele samenleving, de opwarming van de aarde en natuurlijk ook de financiële en economische crisis. Al die zaken hebben een golf van angst en onzekerheid door de samenleving gejaagd.”

Toch won de VLD overtuigend de verkiezingen van 2003.

“Dat had grotendeels te maken met het beleid van de Vlaamse en federale regering. Er bestond veel waardering en enthousiasme voor het paarse project dat trouwens ook duidelijk zijn vruchten afwierp. En ook nadien hebben we moeilijke dossiers tot een goed einde gebracht. Neem bijvoorbeeld de hervorming van de politie. Daar bestond heel wat tegenstand tegen maar langzaam maar zeker begon dat toch te lukken, dat heb ik zelf gemerkt op Binnenlandse Zaken. Nu, meer dan tien jaar na de affaire Dutroux, is het vertrouwen van de bevolking in onze politie zo goed als volledig hersteld. Ook het probleem van de asielzoekers dat toen tot mijn bevoegdheden behoorde, kregen we steeds meer onder controle. In het jaar 2000 waren er nog meer dan 40.000 aanvragen. Door een betere regelgeving en een strikter beleid daalde dat naar 10.000 in 2007.”

U hebt zich in die periode ook als eerste gesproken over de problematiek van de hoofddoeken.

“Niet alleen van de hoofddoeken, maar over alle vormen van onderdrukking en geweld die in naam van religies gebeuren. Uiteraard is er geen probleem als iemand vrijwillig een hoofddoek draagt, maar binnen de moslimgemeenschap bestaat er toch heel wat sociale druk. Belangrijk was en blijft de scheiding van kerk en staat. De overheid moet in alle omstandigheden neutraal blijven en dusdanig vertegenwoordigd worden. Dus geen opvallende religieuze symbolen of sluiers voor politiemensen, rechters, griffiers of onderwijzers van openbare scholen. In diezelfde gedachtegang is het ook duidelijk dat leerlingen in een

“De bedoeling is om slechte, achterhaalde en nutteloze wetten door te lichten, te verbeteren of af te schaffen.”

openbare school geen sluier of ander opvallend religieus symbool kunnen dragen.”

In de loop van de voorbije jaren is er toch wat misgelopen in de partij.

“Ja, maar ook dat was de tijdsgeest. Door de toenemende angst in de samenleving kregen we het fenomeen van het populisme in onze rangen. Gelukkig zijn die mensen intussen de deur uit. Populisme is immers een bijzonder conservatieve houding waarbij de kiezers wordt wijsgemaakt dat ze hun welvaart kunnen behouden door niets te doen, en dat ze ingewikkelde maatschappelijke problemen met een vingertip kunnen oplossen. Dat was trouwens ook de reden waarom het kartel van CD&V en NVA bij de verkiezingen in 2007 zo’n

succes kenden. Zij beweerden dat ze de communautaire kwestie in vijf minuten zouden oplossen, maar intussen zijn we er al twee jaar over aan het bakkeleien, zonder resultaat trouwens. Ook Letermé heeft dat nu ingezien.”

Op 31 december 2008 werd u nogal verrassend voorzitter van de Kamer. Was dat een stap terug?

“Helemaal niet. Ik heb dit altijd willen doen. De meest boeiende periode in mijn loopbaan was trouwens als fractieleider van de oppositie in dit parlement. Nu wil ik dit huis een nieuwe dynamiek geven. Laat mij enkele voorbeelden geven. Samen met de Senaat zijn we van start gegaan met een gemengde commissie wetsevaluatie. De bedoeling is om slechte, achterhaalde en nutteloze wetten door te lichten, te verbeteren of af te schaffen. Verder moet er een grondige hervorming van justitie komen. Via een ontwerp van de regering als het kan, anders vanuit het parlement zelf. Binnen het parlement zal er ook een Commissie voor de Toekomst van start gaan die zich zal beraden over thema’s op langere termijn zoals de energiebevoorrading, de concurrentiepositie van ons land, de inburgering van nieuwkomers in ons land en de vergrijzing. Daarbij wil ik vooral jonge parlementsleden de kans geven om zich te profileren.”

Intussen heeft de partij een nieuwe voorzitter. Hebt u een bepaalde raad voor hem?

“Mijn deur staat altijd open, maar ik ben niet van plan om schoonmoeder te spelen. Alexander doet het trouwens heel goed. Hij werkt zich snel in, in de vele moeilijke dossiers en heeft een natuurlijke autoriteit. En heel belangrijk, er staan naast hem nog vele talentrijke jongeren klaar om de partij een nieuwe dynamiek te geven. En zo moet het ook. Zelf heb ik samen met Guy Verhofstadt en Karel De Gucht alle kansen gekregen van het trio Frans Grootjans, Herman Vanderpoorten en Willy De Clercq. Nu geven wij alle kansen aan de nieuwe generatie.”

Maddens-doctrine is nutteloos

Het feit dat de protagonisten van het Vlaams kartel Yves Leterme en Bart De Wever nu de staatshervorming van de agenda duwen tot na de federale verkiezingen van 2011 zou drie jaar geleden nooit ongestraft gebleven zijn. In de jaren 2007 en 2008 leek het wel alsof ieder rechtgeaard journalist een politicus de grond in moest schrijven indien die niet voor een drastische regionalisering pleitte en liefst dan nog binnen de eerstvolgende vijf minuten.

Maar zoals het verstand met de jaren komt, is ook de redelijkheid in het debat de laatste tijd wat teruggekomen. Dit tot ergernis van de uitvinder van de Maddens-doctrine die in een opiniestuk de Vlaamse politici 'zielig' noemde omdat ze geen 'dynamiet' durfden te gebruiken om de Belgische staatshuishouding op te blazen.

Gemilderde toon

Ik kan alvast in ieder geval maar blij zijn dat de onzinnige toon van de laatste jaren gemilderd is en dit aan beide kanten van de taalgrens. Noch de inwoners van Vlaanderen, noch die van Franstalig België winnen ook maar iets aan beter beleid door 'uithongeringsstrategieën', scheldtirades, stigma's en nutteloos over en weer geroep. Bart De Wever zelf weet trouwens heel goed dat de harde communautaire lijn, zoals door de Leuvense politicoloog Bart Maddens voorgesteld, hem electoraal op iets langere termijn niet kan helpen, omdat N-VA uiteindelijk niet verantwoordelijk wil zijn voor een institutionele chaos in moeilijke economische omstandigheden. N-VA heeft trouwens een nieuwe uitdaging die niet op het communautaire vlak ligt, met name haar nieuwe kiezers die niet noodzakelijk separatist zijn aan zich binden door als een ernstige bestuurspartij over te komen. In die optiek is de Maddens-doctrine volledig nutteloos voor N-VA.

Toch blijft de staatshervorming be-

langrijk. Vanzelfsprekend zijn er veel efficiëntiewinsten te boeken door het creëren van homogene bevoegdheidspakketen tussen federatie en regio's. Ook het plaatsen van de bevoegdheden bij het niveau waar dit het best past, kan tot veel minder overheidsuitgaven en een coherenter beleid leiden. Maar misschien nog belangrijker is het feit dat de politieke organisatie van dit land moet hertekend worden. Ons land kent niet eens echte federale verkiezingen. Er bestaat geen enkel federaal land waarbij de bevolking niet haar regeringsleider of de regeringspartijen kan kiezen. Wij kiezen slechts voor de vertegenwoordigers van onze gemeenschap die dan na de verkiezingen moeten proberen een akkoord te vinden met de vertegenwoordigers van een andere gemeenschap. Dat systeem is volledig onwerkbaar, want indien de vertegenwoordigers van gemeenschap A worden verkozen op basis van een programma waarin beweerd wordt dat de gemeenschap B de oorzaak van een slecht beleid is, kan men zich inbeelden dat het vinden van dat akkoord na de verkiezingen zeer moeilijk wordt.

Indien men dit land terug werkbaar wil maken, dan kan een (beperkte) federale kieskring ook niet ontbreken. Iedere Belg zou toch de kans moeten hebben om zijn eigen regeringsleden af te straffen of te belonen? Nu kunnen we maar de helft van die leden een signaal geven en de andere helft hoeft er zich niet om te bekommeren of de andere gemeenschap al dan niet tevreden is met het beleid. Het spreekt voor zich dat dit geen houdbare constructie is. Vreemd genoeg blijken tot hiertoe echter enkel Groen! en Open VLD voorstander van die federale kieskring.

De niet samenvallende verkiezingen tussen regio en federatie zijn verder ook compleet onzinnig in een klein land als België. In een grotere federatie is het zo dat gescheiden verkiezingen binnen de

logica van een federatie vallen, maar in België worden de beide niveaus als gelijkwaardig aanzien en figureren dezelfde kandidaten op lijsten voor het regionale als het federale niveau. Sommige politici noemen dit de kinderziekten van een federale staat, maar wat we vandaag zien, zijn geen kinderziekten meer maar volledig immobilisme! Politici lijden vandaag aan een constante campagnekoorts door steeds opdoemende verkiezingen. Laat ons dan maar die gescheiden verkiezingen overboord gooien en iedere vijf jaar Vlaamse, federale en Europese verkiezingen houden. De kwaliteit van het beleid zal daar drastisch door verbeteren.

BHV

Om af te sluiten zijn er toch ook hoopgevende berichten. Het is verdacht stil rond Brussel-Halle-Vilvoorde. Er moet voor dit symbooldossier een oplossing gevonden worden. Ten eerste om juridische redenen omwille van het arrest van het Grondwettelijk Hof en ten tweede omdat verkiezingen zonder dit probleem op te lossen een cadeau van formaat is voor alle Vlaams-Brabantse en andere politici die bijna hun politieke carrière gebouwd hebben op dit thema (en die dus bijgevolg ook liever geen oplossing zien). Laat ons hopen dat in de rust en kalmte die we nu merken, er effectief een aanvaardbare oplossing komt voor het kiesarrondissement. Dat zou dan een eerste stap zijn naar een overlegcultuur in de schaduw en in de kalmte die onze politici in staat zou moeten stellen om dan echt een staatshervorming door te voeren die voor het beloofde goed (of alvast beter) bestuur zorgt.

www.liberales.be